Развојна иницијатива Области Србија Центар – РИО СР.ЦЕ

УНИВЕРЗИТЕТ ЖИЧА

Свака темељна национална држава има снажне националне стубове који кроз векове одражавају традицију, континуитет-постојаност и стабилност једне заједнице. На њима је као на годовима дрвета у слојевима исписана историјска, културна, друштвена и политичка слика заједнице, и што више година то је слика богатија, разноврснија, моћнија, постојанија...

ШТО ВИШЕ ГОДОВА ДРВО СВЕ СТАБИЛНИЈЕ,

ШТО МАЊЕ ГОДОВА ВЕТАР СВЕ РАЗОРНИЈИ!

Ако пођемо од биолошког постојања једног народа /и његове територије/ као основне ћелије националне државе, после националног стуба здравља, свакако да је образовање најзначајнији и најважнији национални стуб, а универзитет његова круна.

Зато можемо у традиционалним, високо развијеним и самосвесним културама, са јаким националним карактером, видети готово као култне институције познате и моћне универзитете, који су и времеплови и путокази стабилним нацијама.

Оксфорд */Oxford/* и Кембриц */Cambridge/* симболи Енглеске, Британије, светионици и узори целог света, на којима су изникли нови дивови образовања "младих" а традиционално устројених држава северне Америке, Хардвард */Hardvard/,* Принстон */Princeton/,* Јеил */Yale/* .....

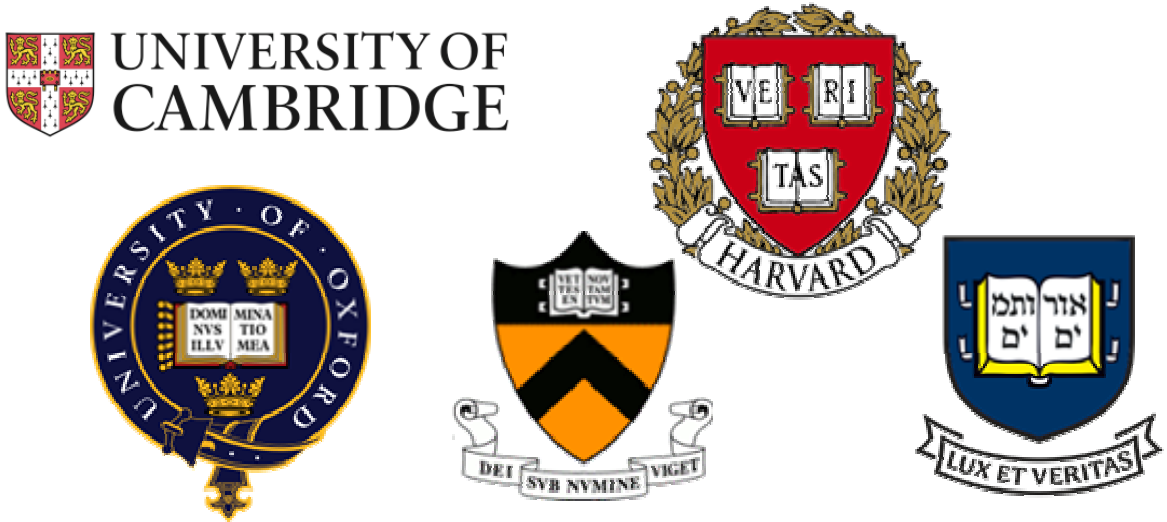

слика мотив Кембрица - града универзитета и колеџа /izvor wikipedia.org/

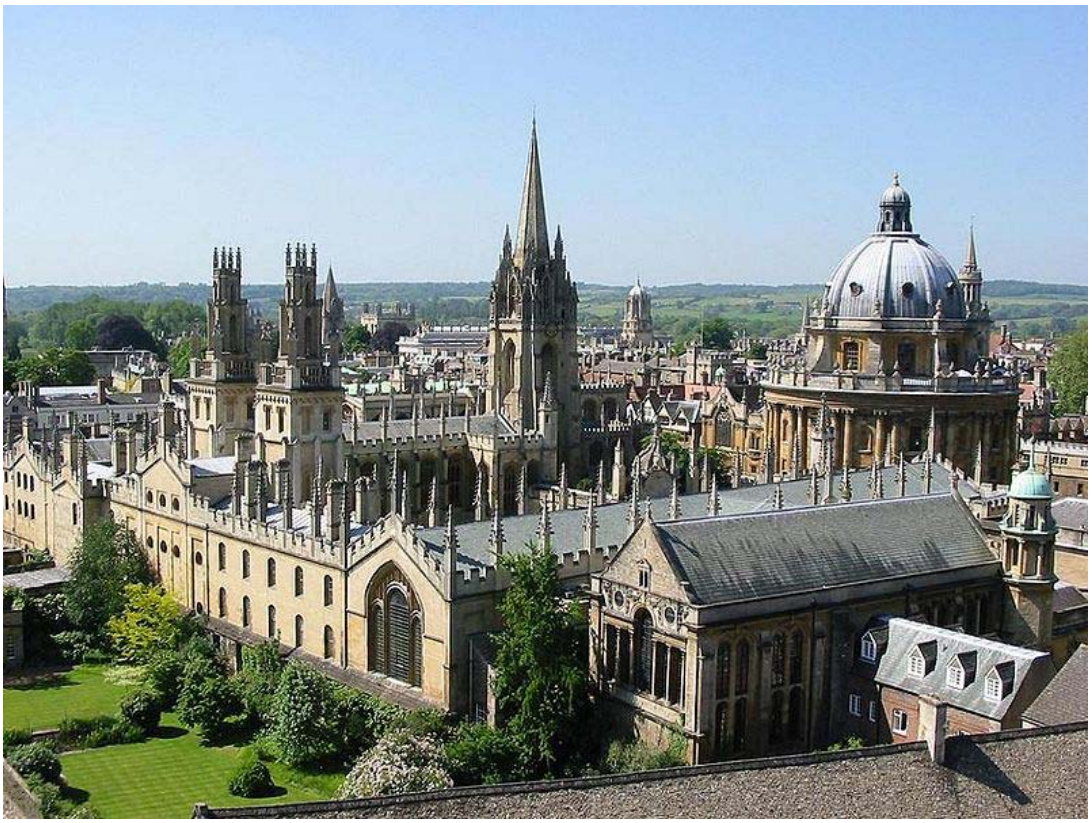

слика центар Оксforda- panorama дела колеџа и универзитета /izvor wikipedia.org/

Развојна иницијатива **УНИВЕРЗИТЕТ ЖИЧА** жели да покуша да и наша Србија, иако овако мала, неразумно запуштена и слабашна, под сваким ветром стално /и дан данас/повијана, а сама често наивна, лакомислена и поводљива, неретко импулсивна, понекад чини се самопоништива, ипак можда може нешто бар слично себи да приушти. А, што и не би могла. Ако можемо без услова, без терена, без тренера, без пара, само снагом воље наше младости да се винемо у врхове тениса, спорта елите и богатства које се априори подразумева, зашто не бисмо могли и на другим пољима ! Коначно, и на пољу образовања имамо резултате и доказе расуте по целом, а посебно "западном свету", али нам, чини се, недостаје доследност, истрајност и постојаност, а рекло би се, и међусобно поштовање и самопоштовање. Некако често се /само/ниподаштавамо или олако прелазимо преко тога кад нам то други чине!

Са предложеном развојном иницијативом УНИВЕРЗИТЕТ ЖИЧА, /извор у незаобилазној визионарској књизи "Западно Поморавље - данас и сутра" стр. 42 / постоји нада да можемо покушати да неке наведене менталне "мане" почнемо да превазилазимо и да се окрећемо правом путу.

ЗАШТО УНИВЕРЗИТЕТ ЖИЧА!

Уместо било које речи, поучније је цитирати текст "Осам векова Жиче" Душана Стојића /Večernje novosti, feljton, 06.10.2006/ :

Feniks srpstva

" MEĐU mnogobrojnim srpskim crkvama i manastirima, sagrađenim tokom hiljadugodišnje istorije hrišćanstva na ovom delu Balkanskog poluostrva, čuvenim ili po svojim ktitorima-osnivačima ili po građevinskoj i umetničkoj lepoti, jedino je manastir Žiča, kao zadužbina Stefana Prvovenčanog, koja ove godine obeležava osam vekova postojanja, čuven još po nečemu.

Osim što je Žiča, tačnije crkva Vaznesenja Gospodnjeg ili crkva Svetoga spasa, kao glavno manastirsko zdanje, i umetnički (bila) prelepa, mada je, za razliku od drugih uglavnom "mramorom" građenih crkava i manastira toga doba, sazdana od sasvim "običnog" materijala, omalterisanog kamena i opeke i bez ukrasnih skulptura, njen crkveni i državni značaj nadilazi značaj svih ostalih srpskih crkava i manastira. Žiča je prvo sedište srpske arhiepiskopije koja je

iznedrila petoricu svetaca od kojih čak trojicu iz svete loze Nemanjića - Savu, Simeona i Simona, zatim Arsenija Prvog kao Savinog učenika i naslednika na arhiepiskopskom tronu, i episkopa žičkog Nikolaja Velimirovića. Žiča je i krunidbena crkva Nemanjića, pa i nekih potonjih srpskih vladara. Slaveći 800. godišnjicu od početka izgradnje Žiče, Srbija danas, zapravo, proslavlja i osam vekova svoje državnosti, budući da je u ovom manastiru Stefan Prvovenčani krunisan za prvog "samodržavnog srpskog kralja". Uz jubilej državnosti, međutim, Srbi slave i osmovekovnu autokefalnost svoje - Srpske pravoslavne crkve, koja je do tada bila pod jurisdikcijom Vizantijske ohridske arhiepiskopije i arhiepiskopa Dimitrija Hometijana, ali i pod "budnim okom" latinskoga Rima.

Zahvaljujući nemanjićkoj mudrosti i diplomatiji, Sava je uspeo da za brata Stefana isposluje i "kraljevsko" priznanje Rima, i od vizantijskog carstva i patrijaršije - autokefalnost.

Sa završetkom crkve Vaznesenja Gospodnjeg i manastira Žiče krajem druge decenije 13. veka, Sveti Sava je najpre, 1217. godine Stefanu "izdejstvovao" kraljevsku krunu od pape Honorija Trećeg, a ubrzo potom 1219. u vizantijskoj Nikeji, kod cara Teodora Prvog Laskara i patrijarha Manojla, uprkos protivljenju tadašnjeg ohridskog arhiepiskopa Hometijana - proglašenje arhiepiskopije u Žiči. Sava je tada i hirotonisan u prvog srpskog arhiepiskopa.

Zato i nije slučajno što je baš Žiča i simbolično sagrađena na sredokraći i raskrsnici puteva između vizantijskog Carigrada i latinskoga Rima, i što je izabrana da, pored svih drugih većih, pa i lepših crkava i manastira, baš ona bude svetovni i duhovni centar tadašnje srpske države. "

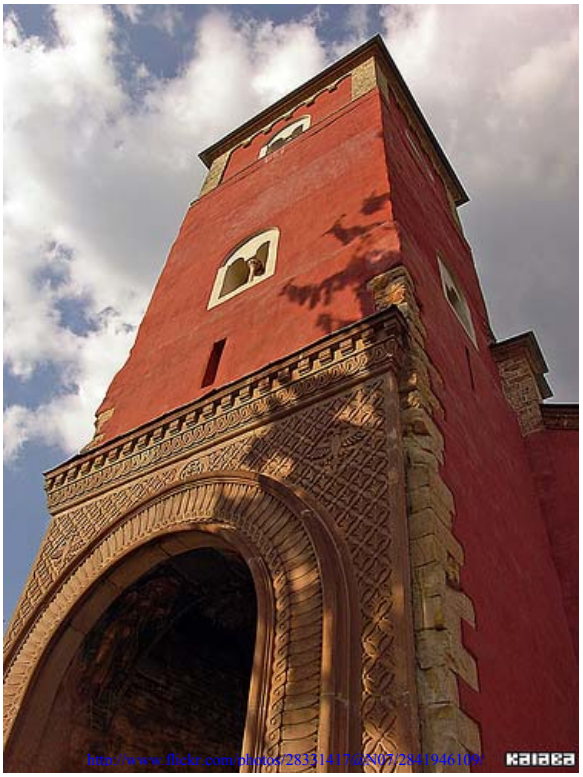

Будући универзитетски град Жича, "српски Оксфорд", локацијски и просторно би био смештен у близини манастира а у насељу Жича, као посебна четврт града Краљева, која би амбијентално-пејзажно и урбано била осмишљена по чувеном енглеском узору, али користећи и искуства наше традиције са наглашеним елементима модерне, исто као и решења која су дата за урбано језгро Сремских Карловаца.

Универзитет Жича, као будући престижни балкански лидер - храм знања, са најбољим студентима, би требао да под будним и сталним патронатом државе окупи наше највеће доказане умове из земље и света и да тежи да достигне и задржи врхове најпрестижнијих универзитета sveta.

слика лево – манастир Жича

Od proglašenja 1219, sedište arhiepiskopije bilo je u manastiru Žiči gotovo sve do kraja 13. veka, kada se, naporedo s rastućim (ne)prilikama na balkanskoj vetrometini, arhiepiskopija polako premešta u hram Svetih apostola u Peći kao žičkom metohu.
Nije takođe ni čudno što je Žiča, građena na razmeđi moćnih carstava i puteva tada, pa i kasnije kroz vekove, stalno bila na meti i vojnih sila i pljačkaških hordi, najčešće Drmana, Kudelina i Kumana, koji su je rušili i palili, ali se ona, kao neuništivi feniks srpstva i pravoslavlja - uvek obnavljala i oživljavala."

UНИВЕРЗИТЕТ СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ

Колико је манастир Жича од значаја за почетак и даљи ток развоја наше државне, верске и националне самосталности, духовног и просветитељског напретка, толико је у даљој историји Срба, са великом Сеобом ка северу, од битне важности градић Сремски Карловци. Као седиште митрополита, у Карловцима се отвара прва школа, оснива се посебан црквено народни фонд за финансирање учитеља, оснива се штампарија У Карловцима су тада живели најбогатији Срби, који су сабирали у ово место огроман капитал и који се увек на прави начин каналисао и употребљавао за корист свога рода. Основана је Карловачка гимназија, а касније и богословија, као друга по старости у свету (после Кијевске).

Вук Стефановић Караџић је у Карловцима учио да чита српски и немачки, завршио словенску граматику.

Почетком 19. века у Сремским Карловцима се отвара мало научно друштво, познатије као Карловачки круг, које је окупило многе умне личности, и које се бавило питањима језика и историје..... /izvor wikipedia.org/

Развојна иницијатива предлаже да се други елитни универзитетски центар "српски Кембриџ" оснује у Сремским Карловцима. Овај градић, као "жива" амбијентална и историјска целина, већ има специфичну, "по мери човека" урбану и архитектонску особеност, коју је потребно пажљиво даље умерено надграђивати и употпуњавати квалитетним садржајима. Један од могућих предлога би био да се оба универзитетска града "Жича" и "Сремски Карловци" специјализују, те би један био, на пример, са друштвено хуманистичким, а други са природно техничким факултетима ....

слике мотиви Сремских Карловаца /izvor wikipedia.org/

72.7%

STUDENATA FAKULTETA 'UŽE SRBIJE' STUDIRA U BEOGRADU

A OSTATAK tj. 27.3% U SVIM DRUGIM OPŠTINAMA 'UŽE SRBIJE'*

izvor " knjiga Zapadno Pomoravlje-danas i sutra"/obrazovanje str.34 /podaci RZSS-1992-Opstine u Republici Srbiji 1991.-statistički podaci*

DA LI SE DO DANAS NEŠTO PROMENILO!